

สมุทรสงครามพื้น

‘ลงแขกลงคลอง’

วิถีแห่งสายน้ำ-สร้างสามัคคีชุมชน

สมุทรสงครามพื้น 'ลงแขกลงคลอง' วิถีแห่งสายน้ำ-สร้างสามัคคีชุมชน

รายงาน

จังหวัดสมุทรสงครามมีวิถีชีวิตที่มีระบบ 3 น้ำ คือ มีน้ำจืด น้ำกร่อย น้ำเค็ม อาชีพของคนในพื้นที่ จึงประกอบไปด้วยการเกษตร ประมง และอาชีพปลูก ป่าชายเลน ในอดีตชาวสมุทรสงครามมีวิถีชีวิตอาศัยกับ แม่น้ำลำคลองมาโดยตลอด เนื่องจากมีแม่น้ำแม่กลอง ไหลผ่านและมีคูคลองสาขาที่แยกออกมามากถึง 366

พ่อบึงสมุทรสงครามจึงได้สนับสนุน ให้มีการฟื้นฟูประเพณี “ลงแขกลง คลอง” ขึ้นที่ ต.บางสะแก อ.บางคนที เพื่อให้เยาวชนได้เห็นเป็นแบบอย่าง และได้เรียนรู้ถึงวิถีชีวิตของบรรพบุรุษ โดยใช้ชื่อกิจกรรมนี้ว่า “ลงแขกลง คลอง” ซึ่งนอกจากจะทำให้ชะวัยพืช

ของรัฐบาล ในการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ของ คนในชาติ นอกจากนี้ผู้สูงอายุยังมีโอกาสได้ออกมาทำงาน แก่เหงา อีกทั้งเยาวชนยังมีส่วนร่วมในการดูแลท้องถิ่น ของตนเองอีกด้วย

ด้าน นายมนัส บุญพวง กำนัน ต.บางสะแก อ.บางคนที จ.สมุทรสงคราม กล่าวว่า ตำบลบางสะแก มีพื้นที่ประมาณ 5,000 ไร่ มี 7 หมู่บ้าน มีประชากร 2,000 คน มีคูคลอง 9 คูคลอง และมีลำประโดงอีก 62 แห่ง ชาวบ้านทุกคนจะเป็นจิตอาสาออกมาช่วยกัน เก็บขยะและวัชพืช เช่น ผักตบชวา และสาหร่ายหาง กระรอก อีกทั้งตัดกิ่งไม้ที่ยืนลงไปตามริมคลองเดือนละ 2 คูคลอง หมุนเวียนกันไปทุกหมู่บ้าน ส่วนประโยชน์ ของกิจกรรม “ลงแขกลงคลอง” ของชุมชนในตำบล นี้ ที่เกิดจากความต้องการของชาวบ้านเอง จะเป็นการ ฟื้นฟูประเพณีการลงแขกซึ่งเป็นวิถีชีวิตดั้งเดิมในอดีต กลับมาให้ลูกหลานได้เห็นเป็นแบบอย่าง โดยมุ่งหวังให้ ชาวบ้านออกมาดูแลสภาพแวดล้อมของตำบลทั้งทาง

คูคลอง ทำให้นิยมใช้การสัญจรทางเรือ และใช้น้ำใน แม่น้ำลำคลองในการอุปโภคบริโภค เป็นต้น

ภายหลังเมื่อความเจริญเริ่มเข้ามาจึงมีการสร้างถนน หนทางเกือบทุกพื้นที่ ความสำคัญของแม่น้ำลำคลองจึง ค่อยๆ ลดลง ปัจจุบันชาวบ้านหันหลังให้การสัญจรทาง น้ำมาเป็นการใช้รถใช้ถนน โดยทิ้งแม่น้ำลำคลองและคู คลอง ซึ่งเปรียบเสมือนเส้นเลือดที่สำคัญในอดีตไว้เบื้อง หลัง ทำให้ลำคลองและคูคลองเริ่มเสื่อมโทรม จนกลาย เป็นแหล่งสะสมของขยะมูลฝอยและวัชพืชต่างๆ ส่งผล ให้เกิดการตื้นเขินตามมา ด้วยเหตุนี้ **คันฉัตร ตันเสถียร**.

ในลำประโดงและคูคลองน้อยลงแล้ว ยังสร้างความรัก ความสามัคคีให้กับคนในชุมชนอีกด้วย

นายคันฉัตรกล่าวว่า แม้เรื่องเงินจะสำคัญกับปากท้อง ของประชาชน แต่ในสังคมชนบทก็ควรต้องรักษาความ มีน้ำใจ การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกันแบบจิตอาสา ประเพณีลงแขกลงคลองที่สื่อให้เห็นถึงความมีน้ำใจของ คนในชุมชนหรือหมู่บ้านจึงควรรักษาไว้ เพราะนอกจากจะ ช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายได้อย่างมาก เพียงมีการเลี้ยงข้าว จากผู้นำชุมชนที่ช่วยกันออกเงินให้หลังเสร็จภารกิจ ยัง ได้รับความรักความสามัคคีของคนในชุมชนตามนโยบาย

คลอง'

สามัคคีชุมชน

ตามธรรมชาติ เนื่องจากจะคอยกำจัดหนูและกระรอก หากเราช่างก็จะทำให้หนูและกระรอกเพิ่มจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็ว อีกทั้งเมื่อน้ำไหลถ่วงทะเลตวก ยังช่วยในการระบายน้ำป้องกันน้ำท่วม และยังส่งผลให้สัตว์น้ำ เช่น กุ้ง หอย ปู ปลา ที่เคยหายไปกลับมาเกิดเองตามธรรมชาติเพิ่มขึ้น ทำให้ชาวบ้านที่อาศัยอยู่สองฝั่งคลองได้จับไปบริโภค เหลือกี๊ขายมีรายได้ และยังเชื่อมโยงไปยังรีสอร์ทและโฮมสเตย์ เพราะเมื่อคูคลองสะอาดชาวบ้านที่อาศัยอยู่ตามริมคลองก็เปิดให้บริการนักท่องเที่ยวมาพักอาศัย ดังคำที่ว่า “คลองสวย น้ำใส ไร้มลพิษ ใครก็อยากมาอยู่”

ของรัฐบาล ในการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติ นอกจากนี้ผู้สูงอายุยังมีโอกาสได้ออกมาทำงานแก้เหงา อีกทั้งเยาวชนยังมีส่วนร่วมในการดูแลท้องถิ่นของตนเองอีกด้วย

ด้าน **นายมนัส บุญพวง** กำนัน ต.บางสะแก อ.บางคนที จ.สมุทรสงคราม กล่าวว่า ตำบลบางสะแกมีพื้นที่ประมาณ 5,000 ไร่ มี 7 หมู่บ้าน มีประชากร 2,000 คน มีคูคลอง 9 คูคลอง และมีลำประโดงอีก 62 แห่ง ชาวบ้านทุกคนจะเป็นจิตอาสาออกมาช่วยกันเก็บขยะและวัชพืช เช่น ผักตบชวา และสาหร่ายหางกระรอก อีกทั้งตัดกิ่งไม้ที่ยืนลงไปตามริมคลองเดือนละ 2 คูคลอง หมุนเวียนกันไปทุกหมู่บ้าน ส่วนประโยชน์ของกิจกรรม “**ลงแขกลงคลอง**” ของชุมชนในตำบลนี้ ที่เกิดจากความต้องการของชาวบ้านเอง จะเป็นการฟื้นฟูประเพณีการลงแขกซึ่งเป็นวิถีชีวิตดั้งเดิมในอดีตกลับมาให้ลูกหลานได้เห็นเป็นแบบอย่าง โดยมุ่งหวังให้ชาวบ้านออกมาดูแลสภาพแวดล้อมของตำบลทั้งทาง

บกและทางน้ำ รวมทั้งถนนสายต่างๆ ในหมู่บ้านให้ดูเป็นระเบียบเรียบร้อย อีกทั้งเป็นการสนับสนุนการท่องเที่ยวของจังหวัดอีกทางหนึ่ง และกิจกรรมลงแขกลงคลองยังเป็นการส่งเสริมความสามัคคีในตำบลด้วย

นอกจากนี้ยังเป็นการรักษาสมดุตามธรรมชาติ เนื่องจากการช่วยกันกำจัดวัชพืช จะป้องกันเชื้อโรค ไม่ทำให้ลำคลองตื้นเขิน และจัดระบบนิเวศให้เป็นระเบียบไม่ให้เป็นแหล่งรวมของสัตว์เลื้อยคลานมีพิษ เช่น งู และตัวเงินตัวทอง เป็นต้น จนอาจเกิดอันตรายกับประชาชนได้ เพราะหากเราทำบริเวณชุมชนและลำคลองให้เป็นระเบียบ ไม่รก สัตว์ร้ายก็จะไม่เข้ามาอาศัยในเขตชุมชน โดยที่ชาวบ้านไม่ต้องไปฆ่าซึ่งจะทำเสียสมดุล

ด.ช.ณัฐภูมิ น่วงธำ และ **ด.ช.อนุวัฒน์ นาคเกษม** นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดบางสะแก ล้อมประขนากูล กล่าวว่า ในวันหยุดตนชอบตามผู้ปกครองมาร่วมกิจกรรมลงแขกลงคลองกับพี่ป้าน้าอาในหมู่บ้าน ซึ่งนอกจากจะทำให้ในลำคลองกลับมาใสสะอาดแล้วยังได้ร่วมกิจกรรมกับเพื่อนเป็นที่สนุกสนาน นอกจากนี้ในคลองยังมีกุ้งแม่น้ำตัวโตๆ ให้พวกตนได้ลงไปผากพ่อแม่เป็นอาหารมื้อเย็นอีกด้วย

ขจร โพธิ์นิมไทย